

Vabariigi Valitsuse määruse „Ulatusliku või pikaajalise päästetöö või demineerimistööga või kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitsega seotud kulu hüvitamise ning tasu maksmise alused, tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Vabariigi Valitsuse määruse „Ulatusliku või pikaajalise päästetöö või demineerimistööga või kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitsega seotud kulu hüvitamise ning tasu maksmise alused, tingimused ja kord“ eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) nähakse ette uus määruse terviktekst. Määrus kehtestatakse päästeseaduse (edaspidi *PäästeS*) § 45 lõike 2, § 46 lõike 2 ja § 47 lõike 3 alusel.

1. oktoobril 2026 jõustub uus kriisiolukorra ja riigikaitse seadus (edaspidi *KORKS*)¹, mille raames muudetakse ka PäästeS-i ning nähakse ette, et edaspidi hüvitatakse kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitstes osalevale juriidilisele isikule, vabatahtlikule päästjale, abidemineerijale ja PäästeS § 19 alusel päästetööle rakendatud füüsilisele isikule (edaspidi *füüsiline isik*) tekitatud kulud, välja arvatud saamata jäänud tulu. Samuti nähakse ette kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitstes osalemise eest tasu maksmine. Kulu hüvitamise ning tasu maksmise alused, tingimused ja kord nähakse ette käesoleva eelnõuga. Kehtiva Vabariigi Valitsuse määrusega nr 134 „Ulatusliku või pikaajalise päästetöö või demineerimistööga seotud kulude hüvitamise ja tasu maksmise ulatus ja kord“ on reguleeritud vaid ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl ja demineerimistööl (edaspidi koos *päästetöö*) kulu hüvitamine ja tasu maksmine. Võrreldes kehtiva määrusega tõstetakse ka tootlustuse ööpäevast piirmäära, et tagada Siseministeeriumi valitsemisala operatiivtöötajatele võrdsed tootlustuse põhimõtted. Kuna muudatusi on palju, koostatakse uus terviktekst.

Kulu hüvitamise ja tasu maksmise eeldus on endiselt nõutavate dokumentide ja andmete esitamine ehk eelnõuga kehtivat korda ei muudeta. Seega ei kaasne eelnõuga uusi kohustuslikke nõudeid, mis suurendaksid halduskoormust. Kulu hüvitamise taotlemine on vabatahtlik. Eeltoodust lähtudes halduskoormuse tasakaalustamise reeglit² ei kohaldata.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi nõunik Marko Pöld (marko.pold@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi õigusnõunik Kadi Parmas (kadi.parmas@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Luisa Keelelahenduste eesti keele vanemtoimetaja Tiina Alekõrs (tiina@luisa.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu on seotud 1. oktoobril 2026 jõustuva KORKS-iga. Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

¹ [KORKS](#).

² [Halduskoormuse tasakaalustamise juhised](#) (12.01.2026).

Kehtiv Vabariigi Valitsuse 9. septembri 2010. aasta määrus nr 134 „Ulatusliku või pikaajalise päästetöö või demineerimistööga seotud kulude hüvitamise ja tasu maksmise ulatus ja kord“ tunnistatakse kehtetuks. Eelnõuga nähakse ette uus määruse terviktekst.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb seitsmest paragrahvist.

Eelnõu §-ga 1 nähakse ette määruse reguleerimisala.

Lõike 1 kohaselt kehtestatakse määrusega ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl ja kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitses osalevale:

- 1) juriidilisele isikule, vabatahtlikule päästjale, abidemineerijale ja füüsilisele isikule tekitatud kulu hüvitamise alused, tingimused ja kord;
- 2) vabatahtlikule päästjale, abidemineerijale ja füüsilisele isikule tasu maksmise alused, tingimused ja kord.

Võrreldes kehtiva määrusega reguleeritakse määrusega edaspidi ka kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitses tegevusega seotud kulu hüvitamise ja tasu maksmise aluseid, tingimusi ja korda. Ulatusliku või pikaajalise päästetööga seotud kulu hüvitamise ja tasu maksmise alused jäävad põhimõtteliselt samaks, kuid PäästeS-i volitusnormide täpsustamise tõttu muudetakse ka määruse reguleerimisala sõnastust.

Toitlustamise ja joogivee kulu hüvitamise ulatus ja kord esitatakse õigusselguse huvides eraldi § 1 lõikes 2, sest see puudutab vaid ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl osalejaid, mitte kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitses osalejaid.

Eelnõu §-ga 2 sätestatakse määruse mõistes olulised terminid.

Lõike 1 kohaselt on ulatuslik päästetöö käesoleva määruse tähenduses päästesündmuse lahendamine, milles Päästeametil on vaja kaasata täiendavalt enam kui 20 vabatahtlikku päästjat, abidemineerijat või füüsilist isikut või kasutusele võtta tehnilisi vahendeid, mis ei kuulu Päästeametile. Ulatuslikkuse kriteeriumi – 20 täiendava vabatahtliku päästja, abidemineerija või füüsilise isiku kaasamine päästesündmuse lahendamisele – määramisel on arvestatud Päästeameti ööpäevast valveteenistujate arvu ja valmisolekut. Sätte sisu võrreldes kehtiva sõnastusega ei muudeta.

Lõike 2 kohaselt on pikaajaline päästetöö käesoleva määruse tähenduses üle 24 tunni kestev päästetöö. Enamik päästesündmusi lahendatakse ühe ööpäeva jooksul, mõõdetuna tundides. Keerukate ja ulatuslike sündmuste korral (näiteks metsatulekahju, rannikureostus, aga ka suurema hoone tulekahju) võib päästetöö kesta üle ööpäeva. Võrreldes kehtiva määrusega sättes muudatusi ei tehta.

Lõike 3 kohaselt on toit käesoleva määruse tähenduses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 2 sätestatud aine või toode, välja arvatud alkohol. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 2 kohaselt tähendab määruses mõiste „toit“ töödeldud, osaliselt töödeldud või töötlemata ainet või toodet, mis on mõeldud inimestele tarvitamiseks või mille puhul põhjendatult eeldatakse, et seda tarvitavad inimesed.

Lõike 4 kohaselt on hüvitise taotleja käesoleva määruse tähenduses:

- 1) juriidiline isik, vabatahtlik päästja, abidemineerija ja füüsiline isik, kelle omandisse või valdusesse kuuluvat vara kasutati Päästeameti korraldusel ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitse tegevuses;
- 2) Päästeamet, kes tagas ulatusliku või pikaajalise päästetöö korral tootlustamise ja joogivee.

Võrreldes kehtiva määrusega lisanduvad hüvitise taotlejana juriidiline isik, vabatahtlik päästja, abidemineerija ja füüsiline isik, kelle omandisse või valdusesse kuuluvat vara kasutati kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitse tegevuses (punkt 1).

Punktis 2 toodud sõnastus kattub kehtivas määruses sätestatuga – hüvitise taotlejaks on ka Päästeamet, kes tagas ulatusliku või pikaajalise päästetöö korral päästetööl osalejatele tootlustamise ja joogivee.

Eelnõu §-ga 3 reguleeritakse hüvitatava kuluga seonduvat.

Lõike 1 kohaselt hüvitatakse ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl ja kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitstes osalenud juriidilisele isikule, vabatahtlikule päästjale, abidemineerijale ja füüsilisele isikule tekitatud kulu, välja arvatud saamata jäänud tulu. Võrreldes kehtiva määrusega hüvitatakse ka kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitstes osalejatele tekitatud kulu, välja arvatud saamata jäänud tulu.

Hüvitatav kulu võib olla näiteks kütusekulu, rasketehnika ja kraanade kaasamise kulu, samuti sideteenuste kulu ning hävinenud tööriiete ja muude kahjustada saanud vahendite ja esemetega seotud kulu. Saamata jäänud tulu hüvitamata jätmise põhimõte tuleneb PäästeS § 45 lõikest 1.

Lõike 2 kohaselt ei hüvitata vabatahtliku päästja, abidemineerija ja füüsilise isiku transpordikulu sihtkohta saabumiseks ja sealt lahkumiseks.

Üldiselt kehtib põhimõte, et vabatahtlikke päästjaid, abidemineerijaid ja füüsilisi isikuid rakendatakse eeskätt päästetöö või elanikkonnakaitse tegevuse läbiviimise piirkonna lähiümbrusest. Kui vabatahtlike kaasamiseks on juriidilise isikuga sõlmitud tsiviilõiguslik leping, hüvitatakse kulud, sealhulgas transpordikulu, lepingus ette nähtud tingimustel. Kui vabatahtlikke päästjaid on siiski vaja kaasata kaugematest piirkondadest, korraldab transpordi Päästeamet ja kulud tekivad sel juhul Päästeametile. Lõikes 2 toodud erisus ei laiene juriidilistele isikutele, kellel võib tekkida näiteks tehniliste vahendite sündmuskohale ja tagasi transportimise kulu. Tegemist on kehtivas määruses sätestatud põhimõttega, mida eelnõuga ei muudeta.

Lõike 3 kohaselt hüvitatakse ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl osaleja tootlustamise kulu 30 euro ulatuses 24 tunni kohta ilma joogivee hinnata. Kui tootlustamiseks kasutatakse kuivtoidupakke, võib maksumuse piirmäära suurendada kuni 100 protsenti.

Ulatuslike või pikaajaliste päästetööde puhul tuleb tagada osalejatele regulaarne tootlustamine kogu sündmuse vältel. Päästeameti senise praktika kohaselt arvestatakse ööpäeva jooksul viie tootlustuskorraga, millest kolm on põhitoitluskorrad (praad) ja kaks kergemat einet (võileib/pirukas/supp). Toitlustuskorrad on kavandatud ligikaudu neljatunniste intervallidega, et tagada osalejate töövõime, taastumine ja ohutus. Kuivtoidupakke kasutatakse eelkõige energiavarude kiireks taastamiseks olukorras, kus tavapärasest sooja toitu ei ole veel võimalik

pakkuda, mitte põhitoitlustuse asendamiseks. Arvestades külmkuivatatud toidu hindade hüppelist tõusu võib kuivtoidupakkide kasutamise korral piirmäära suurendada kuni 100 protsenti.

Kehtiva määruse kohaselt on hüvitatud toitlustamise ja joogivee kulu kuni 15 eurot isiku kohta iga päästetööl osaletud 24 tunni kohta. Nimetatud summa on hõlmanud peale toidu ja joogivee ka toidu valmistamise, pakendamise, ühekordsete toidunõude, transpordi ning jäätmekäitlusega seotud kulusid. Kehtiv piirmäär ei vasta praegusele hinnatasemele ega tegelikule korralduslikule vajadusele. Kehtiva piirmäära aluseks olev kulutase pärineb 2010. aastast, kuid vahepealsel ajal on toiduainete, toitlustusteenuste ja transpordi hinnad märkimisväärselt kasvanud.

Eelnõuga tõstetakse piirmäär samale tasemele, mis on kehtestatud siseministri 9. juuni 2022. aasta määrusega nr 9 „Politseiametniku toitlustamise tingimused, ulatus ja kord“: toitlustamise arvestusliku maksumuse piirmäär on 30 eurot 24 tunni kohta, millele lisandub joogivee maksumus, ning kuivtoidupakkide kasutamisel võib piirmäära suurendada kuni 100 protsenti. Muudatusega tagatakse Siseministeeriumi valitsemisala operatiivtöötajatele võrdsed toitlustuse põhimõtted.

Eraldi tuuakse välja, et piirmäär ei sisalda joogivee hinda. Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 11 lõike 8 kohaselt peab tööandja tagama töötajatele nõuetele vastava kvaliteetse joogivee koos ühekordsete või pestavate jooginõudega. Kuna see kohustus tuleneb tööandjale seadusest, on joogivee, sealhulgas loodusliku mineraalvee ja gaseeritud maitseta vee tagamine pudeliga, veeautomaadist või kraanist ettevõtlusega seotud kulu ning maksukohustust ei teki.

Toitlustuskulu hulka arvatakse ka toidu valmistamise ja pakendamise, ühekordsete toidunõude, toidu päästetöö toimumise kohta transpordi ning hilisema toidunõude ja -jäätmete utiliseerimise kulu (lõige 4). Selle on tinginud praktiline vajadus, sest nimetatud kulude eristamine toitlustuskulust on olnud paljudel juhtudel äärmiselt keerukas või võimatu.

Eelnõu §-ga 4 reguleeritakse tasu maksmise aluseid ja tingimusi.

Lõike 1 kohaselt algab tööaja ja tasu arvestamine vabatahtliku päästja, abidemineerija või füüsilise isiku:

- 1) ulatusliku või pikaajalise päästetöö alustamise ajast ning lõpeb päästetöö lõpetamise ajaga;
- 2) kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitse tegevuse alustamise ajast ja lõpeb tegevuse lõpetamise ajaga.

Võrreldes kehtiva määrusega täpsustatakse tööaja ja tasu arvestamise algust ja lõppu ning nähakse ette tööaja ja tasu arvestamine ka kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitstes osaleja jaoks. Tööaja ja tasu arvestamine algab ulatusliku või pikaajalise päästetöö või elanikkonnakaitse tegevuse alustamise ajast ja lõpeb päästetöö või elanikkonnakaitse tegevuse lõpetamise ajaga. Seejuures on oluline päästetöö või elanikkonnakaitse tegevuse alustamine ja lõpetamine fikseerida, mida peab tegema Päästeamet (vt lähemalt lõike 2 selgitus).

Lõike 2 kohaselt peab vabatahtliku päästja, abidemineerija või füüsilise isiku tööaja ja tasu arvestust Päästeamet. See põhimõte kehtib ka praegu. Arvestuse pidamine tähendab sisuliselt seda, et Päästeamet peab registreerima kõik ulatuslikule või pikaajalisele päästetööle kaasatud või kriisiolukorras elanikkonnakaitstes osalevad isikud. Fikseerida ehk registreerida tuleb nii

töö või tegevuse alustamise aeg kui ka lõpetamise aeg. Aja fikseerimine ning sellega seotud tööaja ja tasu arvestamine on tasu maksmise vältimatu eeltingimus.

Oluline on märkida, et tasu ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või elanikkonnakaitsega seotud tegevuses osaletud aja eest ei tähenda iseenesest töölepingu või teenistussuhte tekkimist, millega kaasneks staaži arvestus või muud töösuhtest tulenevad õigused ja kohustused.

Lõiked 3–5 on seotud tasu arvutamise ja suurusega ning neid võrreldes kehtiva määrusega ei muudeta. Lõike 3 kohaselt lähtutakse tasu arvutamisel päästeteenistuja madalaimast palgamäärast. Lõikega 4 sätestatakse, et makstava tasu tunnitaskumäär arvutamisel jagatakse päästeteenistuja madalaimale palgaastmele vastav palgamäär vastava kuu täistööaja töötundide arvuga. Lõikega 5 sätestatakse, et makstava tasu suuruse arvutamisel korrutatakse tunnitaskumäär tööaja arvestamise graafikus näidatud töötundide arvuga.

Selline seos tagab võrdse olukorra, kus ükski päästealaväliselt kaasatud isik ei saa ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või elanikkonnakaitse osalemise eest suuremat tasu kui mistahes kutseline päästeteenistuja sündmuskohal. Suurem tasu ei oleks riigile kulutõhus ega päästeteenistujate suhtes õiglane. Väiksem tasu ei motiveeriks aga piisavalt vabatahtlikke osalema.

Lõike 6 kohaselt ei maksta tasu riigiteenistujale, kellele makstakse ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või elanikkonnakaitse tegevuses osalemise aja eest senist palka, välja arvatud juhul, kui riigiteenistujal on õigus saada tasu töötamise eest tööaja välisel ajal, tasu ületunnitöö eest või tasu töötamise eest ööajal ja riigipühadel. Tegemist on kitsendusega, mille kohaselt riigiteenistujad, kellel säilitatakse sel ajal senine palk, ei ole õigustatud saama tasu päästetööl või elanikkonnakaitse osalemise eest. See on vajalik, et vältida riigiteenistujale sama tööaja eest kahekordse palga maksmist riigi poolt. Sama põhimõte on ka kehtivas määruses.

Eelnõu §-ga 5 reguleeritakse hüvitise taotlemist ja tasu saamist. Sätete sisu ja põhimõtted võrreldes kehtiva määrusega ei muutu.

Lõike 1 kohaselt esitab määruse § 2 lõike 4 punktis 1 nimetatud hüvitise taotleja Päästeametile kümne tööpäeva jooksul arvates ulatusliku või pikaajalise päästetöö või kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitse tegevuse lõpetamise päevast või päevast, mil hüvitise taotleja sai teada või oleks pidanud teada saama kulu tekkimisest, alljärgnevad dokumendid:

- 1) tekkinud kulu hüvitamise taotlus;
- 2) üksikasjalik kulu arvestus.

Päästeamet teavitab kõiki ulatuslikule või pikaajalisele päästetööle või kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitsega kaasatud isikuid kulu hüvitamise võimalusest. Kümne tööpäeva pikkune tähtaeg on määratud eesmärgiga kontrollida ja piiritleda teabevahetust ning halduskoormust, millest sõltub edasine Päästeameti taotluse (sh koondaruande) esitamine Siseministeeriumile.

Lõike 2 kohaselt esitab ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitse tegevuses osalenud riigiteenistuja tasu saamiseks kinnituse palga mittesäilimise kohta ajavahemikul, mil ta osales päästetööl või elanikkonnakaitse tegevuses. Riigiteenistujad, kelle palka sel ajavahemikul ei säilitata, on õigustatud saama tasu ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitse osalemise eest.

Lõike 3 kohaselt vaatab Päästeamet esitatud taotluse läbi, kontrollib hüvitise taotleja esitatud kulu arvestuse vastavust tegelikule kulule ja käesolevas määruses toodud nõuetele ning vormistab kirjaliku arvamuse tekkinud kulu põhjendatuse kohta. Päästeamet peab kaasatud isikute kohta arvestust ning kontrollib esitatud hüvitise taotluse vastavust tegelikule vajadusele ja kulule ning taotluse põhjendatust.

Lõike 4 kohaselt esitab Päästeamet 20 tööpäeva jooksul lõikes 1 nimetatud taotluse ja arvestuse saamise päevast arvates Siseministeeriumile:

- 1) koondtaotluse raha eraldamise kohta;
- 2) hüvitise taotleja esitatud kulu hüvitamise taotluse;
- 3) hüvitise taotleja esitatud üksikasjaliku kulu arvestuse;
- 4) Päästeameti arvamuse tekkinud kulu põhjendatuse kohta;
- 5) Päästeameti koostatud tasu saajate ja tasu arvestuse koondaruande.

Lõike 5 kohaselt kontrollib Siseministeerium Päästeameti poolt käesoleva paragrahvi lõike 4 järgi esitatud andmete õigsust ja esitab Rahandusministeeriumile koondtaotluse Vabariigi Valitsuse reservist vahendite eraldamiseks riigieelarve seaduse § 58 lõike 3 alusel kehtestatud korras.

Lõike 6 kohaselt maksab hüvitise või tasu hüvitise taotlejale või tasu saajale Päästeamet pärast Vabariigi Valitsuse reservist raha laekumist. Päästeamet võib enne raha laekumist eelarveliste vahendite olemasolu korral maksta hüvitise taotlejale või tasu saajale hüvitise või tasu oma eelarvest. Üldjuhul tehakse seda esimesel võimalusel, et tagada vabatahtlike valmisolek reageerida uutele võimalikele sündmustele.

Eelnõu §-ga 6 tunnistatakse kehtiv määrus kehtetuks.

Eelnõu §-ga 7 sätestatakse määruse jõustumise aeg, milleks on 1. oktoober 2026. Määruse jõustumise aeg on seotud KORKS-i jõustumisega vastavalt KORKS § 286 lõikele 1.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõuga ei võeta üle ega rakendata Euroopa Liidu õigust.

4. Määruse mõjud

4.1. Mõju riigiasutuse töökorraldusele

Sihtrühm: Päästeamet, kus töötab üle 2100 inimese³. Arvestades riigiametnike ja töötajate koguarvu, on sihtrühma suurus väike.

Avalduv mõju ja mõju olulisus

Päästeamet peab edaspidi arvestama sellega, et ka kriisiolukorras elanikkonnakaitses osalejate jaoks nähakse ette kulu hüvitamine ja tasu maksmine. Kulu hüvitamise ja tasu maksmisega seotud tegevusi teevad Päästeameti teenistujad tööülesandena ka praegu. Kuna sisuliselt uusi tegevusi asutusele ei kaasne, ei teki vajadust muudatustega seotud tegevuste ega lisatöökohtade järele. Olulist töökoormuse kasvu ei kaasne. Toitlustuse piirmäära tõstmine aitab Päästeametil päästetööl toitlustust tõhusamalt korraldada. Võrreldes Päästeameti kõigi ülesannetega on mõju

³ Arvutivõrgus kättesaadav: <https://www.rescue.ee/et/paasteameti-struktuur> (21.08.2026).

ulatus väike. Kuna ulatuslikke või pikaajalisi päästetöid ja kriisiolukordi, kus on vaja elanikkonnakaitse inimesi kaasata, esineb harva, on mõju avaldumise sagedus riigiasutuste töökorralduse vaates samuti väike. Ebasoovitava mõju risk on väike, sest ülesanne pole asutuse jaoks uus ja taotlusi menetletakse tööülesannete raames juba praegu. Mõju on kokkuvõttes väheoluline.

4.2. Majanduslik mõju

Sihtrühm: hüvitise taotlejad (juriidilised isikud, vabatahtlikud päästjad, abidemineerijad ja füüsilised isikud, kelle omandisse või valdusesse kuuluvat vara kasutati Päästeameti korraldusel ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või kriisiolukorra ajal elanikkonnakaitse tegevuses) ja tasu saajad (vabatahtlikud päästjad, abidemineerijad ja füüsilised isikud, kellel on õigus tasu saada). Eestis on enam kui 3000 vabatahtlikku päästjat, kes tegutsevad 119 vabatahtlikus päästekomandos ja kahes reservpäästerühmas⁴. Abidemineerijate arv on Päästeameti asutusesisene teave.

Avalduv mõju ja mõju olulisus

Tasu maksmine annab vajaliku kindlustunde neile, kelle töötasu ei säilitata ajavahemikul, kui osaletakse ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või elanikkonnakaitse tegevuses. Tasu maksmisel lähtutakse päästeteenistuja madalaimast palgamäärast. Päästesündmuse või kriisiolukorra ajal võib näiteks kaasatud vabatahtlike päästjate või vabatahtlike päästekomandode panus olla väga suur ning neile võivad kaasneda kulud ja kahju. Arvestades vabatahtlike päästekomandode piiratud rahalisi vahendeid, on väga oluline hüvitada kulud, sealhulgas varustuse ja tehnika taastamine, valmisoleku tagamiseks. Hüvitatav kulu võib olla näiteks kütusekulu, rasketehnika ja kraanade kaasamise kulu, samuti kütusekulu, sideteenuste kulu ning hävinenud tööriiete ja muude kahjustada saanud vahendite ja esemetega seotud kulu. Lisaks nähakse ette ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl toitlustuse piirmäära tõus. Kulu hüvitamine ja tasu saamine on seega sihtrühmale positiivse mõjuga.

Kuna ulatuslikke või pikaajalisi päästetöid ja kriisiolukordi, kus on vaja elanikkonnakaitse inimesi kaasata, esineb harva, on mõju ulatus ja avaldumise sagedus väike. Täpne mõju sõltub siiski konkreetse päästesündmuse või kriisiolukorra olemusest ja ulatusest. Kulu hüvitamine ja tasu maksmine eeldab sihtrühmalt küll vajalike andmete ja dokumentide esitamist, kuid see on protsessi mõttes tavapärane tegevus ning hüvitiste ja tasu maksmise vajalik eeldus. Kohustuslikku halduskoormuse kasvu määrusega ei kaasne. Kokkuvõttes on mõju väheoluline.

4.3. Mõju siseturvalisusele

Eelnõul on positiivne mõju Päästeameti võimekusele lahendada päästesündmusi ja kriisiolukordi. Kulu hüvitamine ja tasu maksmine motiveerib ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või elanikkonnakaitse osalema.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Ulatusliku või pikaajalise päästetöö ning kriisiolukordades elanikkonnakaitsega seotud hüvitiste ja tasu maksmise kulusid ei ole võimalik ette näha. Praktikas esineb selliseid olukordi

⁴ Arvutivõrgus kättesaadav: <https://www.rescue.ee/et/paasteameti-struktuur> (21.08.2026).

harva. Iga päästetöö ja elanikkonnakaitseline tegevus erineb oma toimumise aja, koha ja ulatuse poolest. Võrreldes kehtiva määrusega uusi sisulisi tegevusi määruse rakendamine kaasa ei too.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2026. aasta 1. oktoobril, mis langeb kokku KORKS-i jõustumisega vastavalt KORKS § 286 lõikele 1.

7. Eelnõu koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) vahendusel koostööstamiseks Rahandusministeeriumile ja Riigikantseleile ning arvamuse avaldamiseks Päästeametile, Eesti Päästeala Töötajate Ametiühingule ja MTÜ-le Päästeliit. Märkused esitasid Päästeamet ja MTÜ Päästeliit. Märkuste arvestamise tabel on toodud seletuskirja lisas.